Askerî musahabe

Türk - Alman dostluğu

İmzalanan muahede dürüstlüğü itibarile yalnız Türk - Alman milletlerile bitarafların değil, muhariblerin de takdirini üzerine çekmiştir

Yazan: Emekli General **H. Emir Erkilet**

18 haziran çarşamba günü Ankarada, Türkiye ile Almanya arasında bir dostluk muahedesi imzalanmıştır. Bu ehemmiyetli tarihî vesika mucibince Türkiye Cumhuriyeti ve Alman Rayh'ı, topraklarının masuniyetine ve mülkî tamamiyetine mütekabilen riayet etmeği ve doğrudan doğruya veya dolayısile biribirinin aleyhine müteveccih her türlü hareketlerden tevakki eylemeği taahhüd etmektedirler.

Bu taahhüdün kıymeti, yalnız her iki eski dost ve eski müttefik memleket ve milletin semalarında yeniden mütekabil bir emniyet, itimad ve muhabbet havası yaratmasından ibaret değildir; Türkiyenin ve Almanyanın diğer taahhüd, ittifak ve dostluklarına hiç bir halel getirmemiş olması da, yeni muahedeye ayni zamanda hususî bir ehemmiyet verdirmektedir. Bu suretle yeni Türk - Alman dostluk muahedesi, Türkiyenin dış siyaset sisteminde bir değişikliğin veya oynaklığın ifadesi değil, bilâkis tamamile millî ve vatanî olan siyasetimizin dürüst ve müstakil olduğunun da yeni bir delilidir.

Zaten, Türkün meşhur ahde vefası hiç bir zaman körükörüne bağlılık, bendelik ve kölelik manasına gelmemiştir ve gelemez de. Nitekim dün sabah dinlediğim Londra radyosu, Almanya ile olan müzakereleri İngiltereye vaktile haber verdiğimizi bildiriyordu. Ayni zamanda, en fena, en ümidsiz ve korkulu addolunan günlerde imzasına sadık kalan Türkiyenin, müttefiki İngiltereye karşı ifa etmiş olduğu hizmetlerin büyüklüğünü İngiliz milletinin takdirle yâdettiğini ve bunların İngilterece hiç bir zaman unutulmıyacaklarını uzun uzadıya izaha lüzum görmüştür. İşte, sabık Alman Başvekili ve büyük elçisi Von Papen de, yeni Türk - Alman muahedesi münasebetile dünkü gazetelerde çıkan beyanatında şu sözleri söylüyor:

«— Bu muahede ayni zamanda Almanyanın ve müttefik devletlerin Avrupada adalete dayanan yeni bir nizam uğrundaki mücadelelerinde, istiklâlini korumağı haricî siyasetinde hâkim esas ittihaz eden Türkiyeye, Türk milletine, şanlı uzun bir tarihin mirası olarak ve Garbla Yakınşark arasında bir rabıta teşkil etmek sıfatile lâyık olduğu mevki ve nüfuzu temin eylemeğe azmetmiş bulunduklarının da bir delilidir.»

Muhterem büyük sefir Ekselâns Von Papen ile Londra radyosunun şu güzel ifadelerine bakarak şimdi anlıyoruz ki benliğini müdrik harb harici bir milletin ve bir hükûmetin, harbeden taraflardan birisile müttefik bulunması, onun diğer tarafla da itimad verici samimî bir dostluk gütmesine ve hatta sade bir dostluk tezahüründen de biraz daha ileri sayılabilen bir muahede akdetmesine hem mâni değildir ve hem de böyle bir muahede muharib taraflarca da takdir ve hürmete bile lâyık görülebilir. O halde bizim Almanya ile yaptığımız dostluk paktı, perdeleri inik karanlık odalarda sinsice ve haince işlenmiş ve hazırlanmış dönme muahede ve hareketlerden değildir. Bilâkis biz, daha evvel, millî menfaatimiz icabı bir üçüncü ile konuşup sözleşmek istediğimizi haber vermişiz; sonra, yeni taahhüdlerimizin eski taahhüdlerle hiçbir suretle çatışmalarına meydan vermemeğe de dikkat etmişiz. İşte yeni Türk - Alman muahedesi bu derece açık, merdane ve dürüst bir fikir ve ruhla hazırlanmış ve imzalanmıştır. Onun için, bu muahede, yalnız Türk ve Alman milletlerile bitarafların değil, ayni zamanda muhariblerin de takdirini üzerine çekmiştir.

Londra radyosuna göre, yeni Türk - Alman dostluk muahedesile Türkiyenin vaziyeti bir kat daha emin olarak muhkemleşmiştir; bu doğrudur. Ayni zamanda, bu dünya hercümercinde Türkiyenin daima yerinde sağlam durması kadar İngiltere için şu anda faydalı olabilecek bir şey yoktur. Bunun yakın doğu siyaset terazisinde, nekadar ehemmiyetli bir müvazene unsuru olduğunu anlayabilmek için, şimdiki Türkiyenin yerinde, kolay istilâ olunur ve yahud her şiddetlice esen rüzgârla eğilir hafif, mantıksız, renksiz ve hazırlıksız köle bir millet ve bir memleketin mevcud olduğunu muvakkaten farzetmek kifayet eder. Eğer böyle olsaydı harb çoktan Anadoludan Suriyeye ve oradan da Süveyşe akar ve taşardı. Bu da İngiltere hesabına hiç iyi olmazdı.

Çoktanberi akdedileceğini duyduğumuz Türk - Alman dostluk muahedesinin Balkan muharebeleri, Irak kargaşalıkları ve Girid boğuşmaları sıralarında imzası belki de bizim millî şiarımıza hiç uymazdı. Bilâkis bu muahedenin bugün, yani yeni bir Alman savletinin yakın doğuda artık hiç bir tehlike teşkil etmediği sakin bir zamanda akdedilmesi iki tarafın nasıl denk, muvazeneli ve fütursuz duygular içinde anlaşmak ihtiyacını duyduklarını gösterir.

Türkiye ile Almanya asırlardanberi bir gün bile biribirlerine kılıc çekmiş değildirler. Geçen harbde onlar, üstelik yanyana müttefik olarak harbetmişler ve Türk ve Alman subay ve erleri dört yıl harb arkadaşlığı yapmışlardı. Yeni muahede, Türk ve Alman milletlerini hal ve istikbalde de yekdiğerine silâh çekmekten menettikten başka biribirlerinin arazilerinin masuniyet ve tamamiyeti mülkiyesine riayete sevkeylemektedir. Bu sebeble bu muahedenin Türk ve Alman milletleri tarafından alelâde paktlardan sayılmıyarak lâyıkile takdir olunacağı aşikârdır. Çünkü Hariciye Vekilimizin dediği gibi «Türk ve Alman milletleri bu muahede ile yeni ve kat'î bir emniyet havası içinde yekdiğerine bir kere daha el uzatmış oluyorlar.»

Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, yeni muahede vesilesile matbuata yaptığı beyanatta «Memleketimizi iyi tanıyan» Ekselâns Von Papen'in «Neticeye vusul için vaki olan kıymetli mesaisini bilhassa zikretmeyi vecibe addettiğini» söylemeği unutmaması da teeyyüd eder ki muhterem Alman büyük sefirinin, iki yıldanberi içinde bulunduğu azim diplomatik müşkülâta rağmen, başarılan büyük işteki mesai ve muvaffakiyet hissesi büyük olmuştur.

Filvaki geçen Büyük Harbde, 1917 yılında, yıldırım ordular grupu, harekât şefi erkânıharb binbaşı Franz Von Papen'in gene kendisinin dediği gibi ordumuzun saflarında memleketimizin evlâdlarile büyük bir müşterek dava uğrunda yanyana azim ve dirayetle harbettiğini en yakından görmüş ve takdir etmiş eski bir arkadaşı sıfatile ben de bu başarısından dolayı kendisini tebrike müsaraat ederken itiraf ederim ki, bir sürü suitefehhümlerin doğurduğu malûm çok ağır şartlar altında hiç bir diplomat, yeni paktı memleketi namına imza etmekle kendi öz vatanının görüş ve menfaatleri nezdinde bulunduğu memleketin görüş ve menfaatlerile bu derece güzel telife muvaffak olan Von Papen'den daha mükemmel bir iş göremezdi.

Ancak kendisi de pekâlâ bilir ki, bahis mevzuu olan suitefehhümlerin çıkmasında, bizzat Almanyanın harbe takaddüm eden yıllarda Türkiyeye karşı tuttuğu ihmalci siyasetin büyük bir dahlü tesiri vardır. Bununla beraber bugün vâsıl olunan neticeden memnuniyet ve iftihar duymamak kabil değildir.

H. E. ERKİLET

Tasviri Efkâr muvakkaten kapandı

Tasviri Efkâr refikimiz, hükûmetin emrile ve kısa bir müddet için kapatılmıştır. Arkadaşımıza geçmiş olsun der ve yakında tekrar intişara başlamasını temenni ederiz.

Ders senesinde açılacak mektebler

Önümüzdeki ders senesinde açılması lâzım gelen mekteb ve şube adedini tespite esas olmak üzere vilâyetler arasında nakleden talebe miktarı hakkında Maarif müdürlükleri tarafından Vekâlete birer rapor gönderilmişti. Bu raporlar, orta tedrisat müdürlüğünde toplanan bir komisyon marifetile tetkik edilmeğe başlanmıştır. Alınacak neticeye göre İstanbulda ve diğer vilâyetlerde bulunan mekteblerde yeniden açılacak şubeler takarrür edecektir. Ayrıca, yeni vaziyete göre muallim kadroları da tespit edilecektir. Aile vaziyeti ve zarurî sebebler dolayısile naklini istiyen muallimler ağustosa kadar Vekâlete müracaat etmiş bulunacaklarından ağustos ayı nihayetine doğru kadrolar da tanzim edilmiş bulunacaktır.

Kahve tevziatı nasıl yapılacak?

Vekâlet tevzi şekli hakkında talimatname hazırlayor

Vilâyet kahve tevziatı için bazı esaslar tespit etmiş hatta mevcud kahvelerden 150 çuval kahveyi ordu müfettişliği levazım âmirliği emrine vermişti.

Dün Ticaret Vekâletinden Vilâyete gelen bir telgrafta kahvenin İstanbulda tevzi şekli hakkında Vekâletin bir talimatname hazırladığını, bu talimatnamenin gönderilmesine kadar tevziata başlanılmamasını bildirmiştir.

Mersinde mevcud 998 çuval kahvenin de buraya gönderilmesi ihtimali vardır. Vilâyetin yaptığı hesablara göre İstanbulda yapılacak tevziatta aile başına 400 - 450 gram kahve verilebilecektir. Memurlara ve bazı teşekküllere kendi daireleri tarafından kahve tevzi edilecektir. Bunların ikinci bir defa kahve almak üzere mahallelerdeki tevziata başvurmamaları kendilerine tebliğ edilecektir. Mahallelerdeki tevziatta mahalle mümessilleri ve Parti memurları hazır bulunarak bu kahvelerin yalnız serbest meslek erbabı aile reislerine satılması esbabı temin edilecektir.

MÜTEFERRİK

Umumî pasif korunma tecrübesi

İstanbulda yapılacak pasif korunma umumî denemesine aid plânlar Vilâyet tarafından Ankaraya gönderilmişti. Vekâletçe bu plânlar kabul edilmiştir. Umumî denemenin gelecek ay yapılması mukarrerdir.

Kazalarda kaymakamlar, mıntakalarındaki sığınak inşaatı miktarını ay sonuna kadar Vilâyete bildireceklerdir. Sığınak inşaatında mahkûmların istihdam edilecekleri yazılmıştı. Bunlara verilecek ücret Müddeiumuminin de iştirakile yapılacak bir toplantıda kararlaşacaktır. Maamafih bunlara günde 40 - 50 kuruş yevmiye verilebilecektir.

İstanbul postanelerinde her saat telgraf kabul edilecek

İstanbul postanelerinde, telgraf kabulünün şimdiye kadar saatle tahdid edilmiş olması, halk için bir çok güçlüklere sebeb olduğundan, bu tahdidatın kaldırılmasına ve daima telgraf kabul edilmesine karar verilmiştir. Bunun için de memur kadrosunun takviyesi lâzım gelmektedir.

Münakalât Vekâleti, İstanbuldaki münhal telgraf memurluklarına, telgraf bilgisi olmak şartile orta mekteb ve olmadığı takdirde ilk mekteb mezunlarını da alacaktır. Bunlar staja tâbi olmadan 10 lira aslî maaş veya 50 lira ücretle tayin edileceklerdir. Alınacak memurlar 23 haziranda umumî bilgiden, 24 te muhabereden imtihan edileceklerdir.

Harab tarihî eserler

San'at kıymeti olmıyan, fakat zamanla bakımsızlık yüzünden harab olmağa yüztutan tarihî eserlerin muhafazasında fayda görülmediğinden Müzeler idaresi bunların yıktırılmasına ve yerlerine tarihî vaziyetini gösteren birer levha asılmasına karar vermiştir. Bu suretle Beyazıd meydanındaki çeşme yıktırılmış ve taşları numaralanarak Müzeye konmuştur.

Bu ne telâş!

Dün, Mudanyadan gelmekte olan Denizyollarının Marakas vapuru Kızkulesi önünden limana gelirken Haydarpaşadan gelmekte olan gümrüğün 39 numaralı motörile karşılaşmıştır. Motördekiler vapurun, motörün üzerine geldiği zehabına kapılmış olacaklar ki evvelâ telâşa düşmüşler ve sonra altısı birden denize atlamışlardır. Bu telâşlı kazazedeler denizden toplanmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Francala ihtiyacı

Doktorlar bugünkü ekmeğin francaladan daha mugaddi olduğunu söylüyorlar

Şehir dahilindeki hastaneler francala ihtiyaclarını tespit ederek bugün kaymakamlıklara bildireceklerdir.

Hastanelerin ihtiyacları tespit edildikten sonra hastane haricindeki hastalar tespit edilerek bunlara tevziat yapılacaktır.

Şimdiye kadar 38 - 40 bin raporlu Belediyeye müracaatle francala istemişlerdir. Fakat bunlardan bir kısmının hastalığı mutlaka francala almağı istilzam etmediğinden francala alacakları Belediye doktorları tespit edeceklerdir.

Belediye doktor ve sıhhat memurları fırınları ve lokantaları gezerek yuvarlak ekmeklerin pişirilmesine aid hususatı gözden geçirmektedirler. Bu ekmeklerin fırına verilmesinden evvel hamurun dörde bölünmesi suretile ekmeğin hamur kalmaması hususları gözönünde tutulmaktadır. Bazı fırınlar dünden itibaren piyasaya uzun ekmek çıkarmağa başlamışlardır.

Doktorlar ne diyor?

Francalanın yalnız hastanelere ve hastalara tevzi edileceğine dair vilâyetçe gazetelere yapılan tebligat, francala ihtiyacını hakikî surette hisseden hastaları memnun bırakmıştır.

Bir muharririmiz, dün bazı hekimlerimizle ve bu meyanda Belediye sıhhat müdürü ile ayrı ayrı görüşerek, francalayı kimlerin yemesi lâzımgeldiğini kendilerinden sormuştur.

Belediye sıhhat müdürü Osman Said demiştir ki:

«— Dün gazetelerde çıkan tebliğden de anlaşılacağı veçhile, francala yiyecek olan vatandaşların tespiti, vilâyetçe doğrudan doğruya hükûmet ve Belediye tabiblerine bırakılmaktadır. Katkılı ekmeği yemeğe mideleri müsaid olmıyan hastalar, mahallerinin Belediye veya hükûmet doktorlarına müracaat ederek bir raporla sıhhî vaziyetlerini tespit ettirecek ve bu rapora tevfikan ihtiyacları nispetinde francala alacaklardır.

Konulan bu usulün çok yerinde olduğuna şüphe yoktur. Çünkü, bir Belediye veya bir hükûmet tabibi, muhakkak ki, francala yiyecek hastaların tefrikinde çok dikkatli ve hatta kıskanç davranacak, gelişi güzel, her müracaat edene istediği müsaade verilmiyecektir. Bu bakımdan fırınlara tevzi edilmekte olan muayyen miktarda francala unu ihtiyaca kâfi gelecektir. Halbuki şimdiye kadar, francaladan hakikî istihkak sahibleri pek az istifade etmekte idiler.»

Profesör doktor Tevfik Sağlamın kanaati şudur:

«— Mutlaka francala yemeğe mecbur olan hastalar, son derece azdır. Midesi, pek fazla hassas bulunan, müzmin mide hastalığı çeken pek mahdud kimselerden maadası, bugünkü arpa ve çavdarla karışık ekmekleri pekâlâ yiyebilir ve mükemmelen hazmederler.

Size bu münasebetle bir müşahedemi nakledeyim:

Erenköy verem sanatoryomundaki hastalara, ilk zamanlarda francala veriyorduk. Fakat hastaların yüzde doksanı ekmeği tercih ediyor ve francalaları geri gönderiyorlardı. Diyeceğim şu ki, vitamin itibarile hayli zengin olan bugünkü ekmeği, hatta veremliler bile - müstesna bazı vak'alar haric olmak üzere - seve seve yerler. Ancak bazı hastalar da vardır ki, esasen zayıf ve çelimsizdirler. Mideleri son derece bozuktur. Lokma, ağızlarında büyür. Böyle hastalar, hatta francalayı bile hazmetmekte güçlük çekerler. Bunları hesaba katmıyacak olursak, bugünkü ekmeğimiz hakkında ortaya atılacak itirazların hiçbiri varid olamaz. Francalanın yeni tevzi şekli çok muvafıktır. Hangi hastaların francalaya ihtiyacı olduğunu bir hekim kadar isabetli olarak kimse takdir edemez.»

Profesör General Süreyya Hidayet de kısaca demiştir ki:

«— Midesi zayıf hastalara francala verilmelidir. Bunun miktarını ve ihtiyac nispetini hekim tespit eder. Bence, mümkün olursa midesinden şikâyet eden bütün hastalara, francala yedirilmelidir.»

Profesör doktor Fahreddin Kerim Gökayın da kanaati şudur:

— Hastalık yoktur. Hastalar vardır. Belediye hekimleri, hastaların francalaya olan ihtiyacını, her hastanın müdavi hekimi tarafından gösterilecek lüzum üzerine tespit ve kendi kanaatini buna ilâve etmelidirler. Maamafih, gıda bakımından yediğimiz ekmek, francaladan üstündür. Bu sebeble, lüzumlu lüzumsuz ortaya atılan francala isteklerinden vazgeçerek bu hafif gıdayı, dermansızlara ve hastalara bıraksak çok iyi ederiz.»

Deniz bayramı

1 temmuzda yapılacak merasimin programı hazırlandı

1 temmuzda kabotaj hakkının Türk bayrağına intikalinin 16 ncı yıldönümü münasebetile yapılacak denizciler bayramının fevkalâde bir programla tes'idi için dün sabah vilâyette Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın riyaseti altında bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda denizciler bayramının ana hatları üzerinde görüşülmüş ve tespit olunmuştur. Programın teferrüatını bir tali komite hazırlıyacak ve bundan sonra umumî heyet tekrar toplanacaktır.

Hazırlanan esaslara göre denizciler bayramı bu sene gündüz ve gece tes'id olunacaktır. O gün bütün deniz vasıtaları ve şehir bayraklarla donanacaktır. Merasim programı saat 10 da Taksim abidesi önündeki merasimle başlıyacaktır. Burada abideye çelenkler konulacak ve nutuklar söylenecektir. Buradan, merasim geçidi yapılarak büyük Türk Amiralı Barbarosun türbesine gidilecek ve büyük denizci selâmlanarak anılacaktır.

Bundan sonra limanlar umum müdürlüğü tarafından yeni kurulan ve cidden mükemmel bir eser olan yeni deniz sağlık teşkilâtı merkezinin küşad resmi yapılacaktır.

Öğleden sonra saat 15 te Modada deniz yarışları yapılacaktır. Deniz yarışlarında kulübler arasında kürek ve yelken yarışları da yapılacaktır. Bu münasebetle hazırlanan programa nazaran kürek ve yelken yarışları da Moda kulübü önünde olacaktır. Kadın ve erkekler arasında tek, iki çifte ve dört tek yarışlarile muhtelif şarpi yarışları olacaktır.

Örfî İdare mahkemesinin verdiği kararlar

Örfî İdare mahkemesi, iki esrar satıcısı hakkında dörder sene hapis cezası vermiştir. Bunlar, Edirneli Akif Kabakyetiştiren ile Cemal Söyler isminde iki şahıstır.

Çarık ipi olarak ve eşya bağlamakta kullanmak maksadile telefon tellerini kesen ve bu suretle muhaberatın da inkıtaına sebeb olan Bayramiçin Ahlatlar köyünden Hasan Aydın da Örfî İdare mahkemesi tarafından iki ay yirmi gün hapse mahkûm edilmiştir.

IKTISAD

Altın fiatları süratle düşüyor

Dün altın fiatları süratle düşmüştür. Bir Reşadiye altın 2525, 24 ayar külçe 326 kuruş ve beşibirarada 118 liradan muamele görmüştür.

Tütün satışları

Almanyaya 10 milyon liralık mal gönderilecek

Ege tütün piyasasından sonra açılmış olan Marmara tütün piyasasında da mevcud malların kısmı küllisi satıldığından kapanması yaklaşmıştır. Karadeniz mıntakasında satışlar devam etmektedir. Son günlerin tütün satışları bilhassa Almanya, Finlandiya, Amerikaya yapılmaktadır. Almanyaya 10 milyon liralık tütün gönderilecektir. Finlandiya şimdiye kadar yedi sekiz yüz bin liralık tütün almıştır. Bunun bir milyon liraya iblâğ olunacağı anlaşılmaktadır. Macaristanın da mubayaatı yarım milyon kiloya kadar çıkartacağı anlaşılmaktadır. Amerikan kumpanyaları ve İngiliz korporasyonu mubayaata devam etmektedirler. Ayrıca Slovakyaya da ihracat yapılmaktadır.

Memleketimiz bugün için Avrupanın diğer şark tütünü yetiştiren memleketleri arasında muhtelif memleketlere tütün ihracatı bakımından en müsaid vaziyette bulunmaktadır. Yalnız mal bedelinin alınabilmesi bakımından ihracat kolay olmamaktadır.

ŞEHİR İŞLERİ

Temizlik işleri için

Belediye temizlik işleri müdürlüğü Belediye riyasetine bir teklifte bulunarak Belediye tanzifat hayvanları için her sene 120,000 lira yem parası sarfedildiğini ve bunların yerine 13 kamyon alındığı takdirde daha tasarruflu olacağını bildirmiştir. Belediye tanzifat arabalarını yalnız sokak içlerine tahsis ederek adedini azaltacak, bunun yerine 13 kamyon, 8 arazöz alacaktır.

Belediyenin ehemmiyetle nazarı dikkatine

Galatada Çeşmemeydanında Yeşildirek sokağında, Yeşildirek hamamının külhanından yangın çıkmış, yetişen İtfaiye tarafından süratle söndürülmüştür. Bu mahalle halkı namına dün matbaamıza bir heyet gelerek mühim bir müracaatte bulunmuştur. Gelenlerin söylediklerine göre, bu hamamın külhanında talaş yakılmakta ve yangın bundan çıkmış bulunmaktadır. Şimdiye kadar burada bu yüzden müteaddid yangınlar olmuş, fakat hamam sahibi talaş yakmaktan vazgeçmemiştir. Dün de gene bu sebeble yangın olmuştur. Bu civarda büyük ve her an bir tehlike membaı olan bu hamam külhanında talaş yakılmasının menedilmesi, bu hususta Belediyenin nazarı dikkatini celbetmemiz rica olunmaktadır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Suriyedeki macera

Hür Fransız ve İngiliz kuvvetleri, Suriyede ağır ağır ilerlerken, orayı müdafaa eden Vişi Fransızları mukabil taarruza geçtiler, karşılarındaki kuvvetleri geri attılar. İngilizler, bu mukabil taarruzu ehemmiyetsiz addettiklerini ve burada gerileyen birliklerine takviye kıt'aları gönderdiklerini söylüyorlar. Ehemmiyetli, ehemmiyetsiz, her halde Vişi Fransızlarının, bir taraftan Şamı müdafaa ederken diğer taraftan da taarruza geçerek Filistin hududuna doğru ilerlemiş oldukları bir hakikattir. Böylece, uzayıp gitmekte olan Suriye harekâtının bir hayli müddet daha sürüncemede kalacağı anlaşılıyor. Bunun neşredilen sebebi, Suriye hareketinin askerî olmaktan ziyade siyasî olması - dır. İngiliz Ortaşark orduları başkumandanlık karargâhı, Hür Fransız şeflerinin arzusuna uyarak Suriyeyi, bir yıldırım taarruzile çabucak ele geçirmekten ziyade, oradaki Fransızlarla anlaşarak siyasî bir şekilde işgale karar vermiştir. Hür Fransız ve İngiliz kıtaatı, bir ellerinde tüfek, öteki ellerinde beyaz bayrak ilerlemeğe ve karşılarındakini kendilerine iltihaka davet ederken şiddetli mukavemet, hatta mukabil taarruzla istikbal ediliyorlar. Geçen sene Almanlar karşısında perişan olan Fransız ordusu, şimdi, Suriyede şerefini temizlemeğe karar vermiş görünüyor ve Tunuslu, Faslı, Cezayirli müslümanları ve Senegalli zencileri ateşe sürüyor. Fransız kumandanlığı, «Yerli» dediği askerlere, bütün Avrupalılar gibi, fazla kıymet vermez, bunların İngiliz makineli tüfekleri, tankları ve tayyareleri karşısında kırılmasına pek üzülmez. Onun için, General Dentz bu müslüman askerlerin kanlarının son damlasına kadar çarpışacaktır; Hür Fransızlara iltihak eden halis Fransızların yapmadığını onlara yaptıracaktır.

Halbuki cenub hududlarımızda cereyan ettiği için tabiatile bizi de alâkadar eden bu mücadelenin bir an evvel bitmesi, İngilizlerin de, Türkiyenin de menfaati icabıdır. İş uzayıp giderse bir takım nahuş ihtilâflara sebebiyet verebilir. Hür Fransızlarla İngilizler Suriye ve Lübnana istiklâl vermeyi harekâta başlarken peşin olarak kabul ettiklerinden Suriyedeki harbin çabuk bitmesi Suriyelilerin de menfaatine uygundur. Vişi Fransası, kendini gösterecek, Fransız ordusu, geçen seneki hezimetini temizleyecek diye Suriyenin kan ve ateş içinde kalması elbette doğru değildir. Fransa, eğer kırk defa vadettiği halde bir türlü veremediği istiklâl ve hürriyeti Suriyeye hakikaten vermek istiyorsa, bu memleketi kendi talihine bırakıp gitmesi için, en münasib zaman, şimdidir. Biz Türkler, Suriyenin hakikaten müstakil bir devlet olmasını candan ister ve buna memnun oluruz. Bazı Suriye gazetelerinin uydurdukları yalanlar hilâfına, Türkiyenin Suriyeyi müstakil görmekten başka arzusu yoktur.

Hür Fransız şeflerile Ortaşark İngiliz orduları başkumandanlık karargâhı, Suriyeyi sade propaganda ile işgal edebileceklerini sanmakla hata etmişler - dir. Bu hareketin başlangıcında söylediğimiz gibi, bir yıldırım taarruzile işi kısa kesmek lâzımdır. Harb harekâtında siyaset, ancak yıldırım gibi seri ve şaşırtıcı hamleler esnasında, yahud bunlardan sonra muvaffak olur. Alman ordusu, hep böyle yapmış ve kazanmıştır. Kaplumbağa sür'atile ilerleyen askerî harekât, karşı tarafın mukavemet ruhunu takviye eder; dostları şüphe ve tereddüde düşürür; düşmanları da güldürür. Bunun aksine olarak seri ve göz açtırmaz bir taarruz, karşı tarafı yıldırır. Ancak böyle bir taarruzdan sonradır ki siyaset işlemeğe ve tesir göstermeğe başlar, teslimiyetler, mutavaatler, iltihaklar mümkün olabilir.

İngilizlerle Hür Fransızlar, Suriyede siyaset silâhını tecrübe etmişler, pek az randıman almışlardır; şimdi işi tereddiye uğratmamak, muvaffakiyetsizliğe götürmemek ve Dakar'da olduğu gibi ricat etmemek için, yıldırım taarruzu silâhını kullanmak mecburiyeti ile karşılaşmış bulunuyorlar. Aksi takdirde, Suriyedeki Vişi Fransızlarını Hür Fransızlara iltihak ettirelim derken Hür Fransızların onlara iltihak etmelerinden korkulur. Fransız ruhu, böyle anî değişikliklere müsaid ihtilâlci bir ruhtur.

Asker ailelerine yardım için

Bazı belediye resimlerine zamlar yapılacak

Asker ailelerine yapılmakta olan yardım, ihtiyacı karşılamadığından Dahiliye Vekâletinin, daha esaslı hükümleri ihtiva eden bir kanun lâyihası hazırlamakta olduğunu yazmıştık. Lâyiha, Meclisten geçerek kanuniyet kesbedince, belediyelerin mahallî vaziyetlere göre, belediye resimleri ve tarifeler üzerinden yapacakları zamlara aid birer proje hazırlamaları için Dahiliye Vekâletinden emir gelmiştir.

Dün, Daimî Encümen Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdarın riyaseti altında toplanmış, yapılacak zamların nispetlerini tayin etmek üzere müzakerede bulunmuştur.

Encümen, bugün de içtima ederek bu hususta kararını verecektir.

Verilen salâhiyete göre, şehir dahilinde işliyen bilûmum nakil vasıtaları biletlerine, bir kuruştan az olmak üzere, zamlar yapılacaktır. Yalnız üçüncü mevkiler bu zamdan istisna edilecektir. Bundan başka, duhuliye ile girilen bütün yerlere, elektrik, havagazi, telefon, müştail mevad, tanzifat, tenvirat ve kuntrat harclarına bir miktar zam yapılacaktır.

Küçük hikâye

Uzaklaşalım..

Peride Celâl

Mühendis Şevket Hilmiden karısı Necmiyeye:

«Sevgilim:

İki gündür İzmirdeyim, buraya gelmem kârlı bir işin başına geçmek arzusundan ziyade senin ısrarın yüzünden oldu. Evet, eski işimden memnun değildim. İstanbuldan uzaklaşmak istiyordum. Fakat böyle değil. Şikâyet etmek istemiyorum. Yalnız şurası muhakkak ki bu ayrılığı daha çok sen istedin. İki sene evlilikten sonra bu kadar kolay benden ayrılabilmen biraz garib değil mi? Yoksa bana mı öyle geliyor? Bu işi kabul etmemi nekadar istemiştin. Benimle gelmemek için de öyle sebebler icad ettin ki.. Neyse, herşeye rağmen seni seviyorum. Burası güzel bir şehir. Ağabeyimde misafirim. Bir çok tanıdıklarımı, mekteb arkadaşlarımı buldum. İşlerime gelince ilâh..»

Necmiyeden kocası Şevket Hilmiye:

«Yavrum, mektubunu aldım. Dört beş satırlık bir kâğıdcık. Fakat bana çok dokundu, ağladım. Buna şaşıyor musun? Niçin, seni sevdikten ve senden ayrı bulunduktan sonra.. Mektubunda bana sitem ediyorsun. Güldüm ve masanın başında bu satırları yazarken kimbilir nekadar sıkıldı diye, düşündüm. Evet, sıkıldın ve seni bu mektubu yazmaya benim mecbur ettiğimi hatırladın. Sinirlendin, tatlı bir şeyle gönlümü alacak, beni avutacak şeyler yazmak isterken gayriihtiyarî beni itham eden o satırları yazdın. Seni öyle iyi tanırım ki.. Eğer şimdi benim de senin gibi yapmam lâzım gelse senin gitmeni hiç istemediğimi, fakat işlerin, istikbalin için buna mecbur olduğunu yazmam, verdiğin havadislere buradaki dedikoduları anlatarak mukabele etmem ve seni muhabbetle kucaklayıp öperek mektubumu kapatmam lâzım değil mi? Fakat hayır, böyle yapmıyacağım. Sana herşeyi söyliyeceğim, her şeyi.. Tâ ki seni nekadar sevdiğimi, ne istikbalinin, ne işinin, ne de etrafımda olup bitenlerin beni alâkadar etmediğini, yalnız seni ve aşkımızı düşündüğümü, anlayasın. Belki o zaman gözlerin büyüyecek, hayret, biraz da hiddet içinde «peki niçin, niçin uzaklaşmamı istedin!» diye, soracaksın. Pek basit dostum. Bütün bunlar için, seni deli gibi sevdiğim, kıskandığım, ayni zamanda hastalık derecesinde mağrur, sinirli, tahammülsüz bir insan olduğum ve nihayet ayrılığa ve ıstıraba mal olsa bile aşkımızı korumak, seni büsbütün kaybetmemek için.

Mektubunda «iki sene diyorsun, iki sene evlilikten sonra bu kadar çabuk ayrılmamızı kabul etmen garib değil mi?» Bu satırları kederle, teessüfle okudum. Şimdi sana sormak istiyorum: Bu ayrılmayı kim daha çok istemişti? Sen mi, ben mi? Ah sevgilim artık maskelerimizi bırakalım, göz göze, yalansız, riyasız konuşalım. Buna öyle ihtiyacım var ki..

Biraz geriye dönmek istiyorum. O kadar bedbinim ki bir bahar ılıklığı, neşesi ve saadeti içinde geçen o günleri tekrar, tekrar hayalimde yaşamayı kendime itiyad edindim. Bu çok zavallı bir teselli belki. Fakat insanı kısa bir zaman oyalayan zararsız, şifakâr bir ilâca benziyor.

İki sene evvelki gürültülü izdivacımızı hatırlıyor musun? Sen istikbale yeni atılmış genc bir mühendis, ben, zengin bir müteahhidin şımartılmış, kimseleri beğenmemesi yüzünden 25 yaşına rağmen evlenememiş tek kızı. Peri masalı gibi bir şey.. Bizim aşkımız baharda başlamıştı. Çiçekler açtığı, toprak uyandığı zaman, berrak, mavi bir semânın altında tesadüf bizi birleştirdi. Seni görür görmez kalbim deli gibi çarpmaya başlamıştı. Sen sararmıştın ve gözlerin kimsede görmediğim gibi acayib parlıyordu. Bana güzel olduğumu söylemiştin. Elimi tutuyordun. Avucların ateş gibiydi. Gözlerinden gözlerimi ayıramıyordum. Saadetten ağlamak üzere olduğumu görünce beni kucakladın. Susamış bir adam gibi dudaklarıma bakıyordun. Onları sana verdim. Ondan sonra sana herşeyi, herşeyi verdim. Babam kovdu, annem hırsından, kederinden yataklara düştü, nişanlın seni ölümle tehdid ediyordu. Herşeye rağmen biz birbirimizin olduk. Ne sıcak, ne ihtiraslı biraz facialı fakat ne harikulâde günlerdi değil mi? Yaz gelmişti. Seninle deniz kenarındaki küçük evimize kapanmıştık. Çiçekler dallarda ağırlaşmıştı. Deniz ve kumlar yanıyordu. Ayni ateş, olgunluk bizi de almıştı. Sıcak, rayihalı bir hamur gibi birbirimizde yuğruluyorduk. Yorgun, kaygusuz, tembel, fakat herşeye rağmen mes'udduk. Babam ölmüştü. Nişanlının hasta olduğunu söylüyorlardı. Annem hâlâ bana dargındı ve biz dünyayı unutmuştuk. Aşkımızdan başka bir şey düşünmüyorduk. İşte o zaman sevişiyorduk. O zaman, yalnız o zaman..

Sonra bir gün senin balkonda denize bakarak şöyle mırıldandığını duydum:

— Buradan gidelim, uzaklaşalım. Kışın deniz çekilmiyor.

Zavallı dostum!

Uzaklaşalım.. İşte bunu sen daha bir sene evvel belki kendin de farkına varmadan o zaman söylemiştin.

Kışın İstanbula geçtik. Herkes senin bana deli gibi âşık olduğunu söylüyordu. Yalan değildi bu. Zevahir de herşey eskisi gibiydi. İtiyad edindiğimiz küçük isimler, taziz eden hitablarla konuşuyorduk. Birbirimize karşı rikkatli, müşfiktik. Fakat sevgilim, yaz çoktan geçmiş, senin avuclarındaki eski sıcaklık, sanki güneşle beraber uçup gitmişti. Göğsünde bazan garib bir titreme duyuyordum. Gözlerinde sanki bir şey sönmüştü. Artık onlara bakmaktan korkuyordum. Kendi kendime cesaret vermek istiyor, «hayır bir şey yok» diye, düşünüyordum. Kendime kızıyor, fena huyumdan, bu korkunc şüphelerim, budala inceleyişlerimden iğreniyordum. Sonra bir zaman avunuyordum. Seninle geziyor, dolaşıyor, okuyor, münakaşalar yapıyor anlaşıyorduk. Fakat sonra birdenbire aramızdan hangi soğuk bir rüzgâr geçiyor, irkilerek bir uykudan uyanır, fakat başka kâbuslu bir uykuya düşer gibi ayni şüpheler, ıstırablar içine düşüyordum. Yavaş yavaş haricî âlemle alâkalanıyordun. Artık kendimizden değil başkalarından daha çok konuşuyorduk. Bir gün, tanıştığımız günden, bir delilikten, acayib bir hâdiseden bahseder gibi konuştuğunu gördüm. Bir başka gün nişanlının iyileştiğini duyarak sevindiğini farkettim.. Sen de öbürleri gibi oluyordun. Daha iyi bir apartımana geçmek, ahçıyı değiştirmek, istiyor, işinde arkadaşlarınla kavga ediyor ve eve geç gelmeğe başlıyordun. Oh, beni çocuk, yahud budala bir hayalperets yerine koymanı istemiyordum. Bütün evlenenlerin iki sene, nihayet üç sene sonra ayni hale düştüklerini biliyorum. Ne yapayım ki ben seni deli gibi seviyordum. Bütün bu halleri tabiî karşılamaya çalışmama rağmen çok ıstırab çektim. Sen bunu anlıyamazsın.

Ne çılgınca şeyler düşünüyordum! Hatta senin metresin olamadığım için yandığım zamanlar bile oldu. Evet, bu bile oldu dostum. O zaman seni eski halinde daha kolay muhafaza edebileceğimi, seni kıskandıracağımı, hatta aldatacağımı fakat hiç bir zaman kaybetmiyeceğimi tasavvur ediyordum. Ne delice düşünceler değil mi? Fakat bütün bunlara rağmen hiç bir zaman sana sıkıntı olmadığımı, seni iz'ac etmediğimi hatırla. Sakin, lâkayd, görünmek, yalnız evini, rahatını, istikbalini, kocasının istirahatini düşünen, tabiî, sakin bir ev kadını olmaya kendimi icbar ediyordum. Halbuki hiç bir şey, hiç bir şey gözümde değildi. Yalnız seni, aşkını düşünüyor, sana evvelki gibi malik olmak, o ilk zamanlarki ateşi damarlarında, ışığı gözlerinde yakmak arzusu içinde çırpınıyordum. Bunun için neler yaptım! Fakat nafile.. Gittikçe bağlar gevşiyor, gittikçe tutmak istediğim şey avuclarımdan kayıyordu. Dalgın, sıkılan asabî bir adam olmuştun artık. Bana mecburî bir nezaket, şefkat, sevgi gösterdiğini hissediyor. Fakat bunu bir türlü kendi kendime itiraf etmek, daha doğrusu buna inanmak istemiyordum. Sonra bir gün pencerenin önünde asabî bir kımıldama içinde şöyle mırıldandığını duydum:

— Uzaklaşalım, buradan uzaklaşalım.

Bu bana dört beş ay evvel daha temkinli daha huzurlu, sakin söylediğin ayni sözü hatırlattı. O zaman da uzaklaşmak istemiştin, fakat kimden, nereden? Bunu o zaman da belki şimdiki gibi bilmiyordun. Arkan dönük olduğu için yüzümün ne hal aldığını göremedin. İçimde sanki bir şey yıkılmıştı. O an ölmeyi istedim. Etrafım karanlıklarla çevrili ve seni ebediyen kaybetmişim gibi geldi. Kendimi topladım. Gitmek istiyor diye, düşündüm. O bulunduğu yerden değil, benden uzaklaşmak istiyor ve bunun farkında değil!» Sonra dudaklarımda acı bir tebessümle «Uzaklaşalım» diye, mırıldandım. Sen bunun ne manada söylenmiş olduğunu anlamamıştın. Fakat şimdi niçin öyle söylediğimi anlıyorsun değil mi? Sen muhitinden bıktığını, sıkıldığını, uzaklaşmak istediğini söylerken bile onun hakikî sebebini belki henüz bilmiyordun. Fakat ben senin kimden ve neden uzaklaşmak istediğini daha çok evvelden anlamaya başlamıştım. Sana kızıyor muyum? Hayır. Seni zorla yalnız yolladığımı biliyorsun. Evet, ben de artık senin uzaklaşmanı istiyordum. Uzaklaşmamız lâzımdı. Çünkü bir müddet sonra belki daha fena şeyler olacak, iki düşman haline gelecektik. Halbuki şimdi içimde zayıf bile olsa ümidin sıcaklığını hissediyorum. Seni büsbütün kaybetmemiş olmanın tesellisi içindeyim. Şimdi uzakta beni daha kuvvetli hatırlayacağını, arayacağını düşünüyorum. İnsan yaklaştıkça uzaklaşır diye, bir söz vardır. Öyle ise ben uzaklaştıkça da yaklaşır tesellisine sığınmak istiyorum. Çok konuştum. Beni affet. Gözlerinden hasretle öperim yavrum.

Hamiş: Bu mektubumun seni çağırmak için yazılmamış olduğuna emin olmanı isterim. Yarın «B» ye, annemin yanına hareket ediyorum. Oraya gelmeğe cesaret edemiyeceğini biliyorum. Böyle daha iyi. Senin dediğin gibi uzaklaşalım. uzaklaşalım dostum, birbirimize o eski coşkun, ateşli aşkla dönünciye kadar uzaklaşalım..

BULMACA

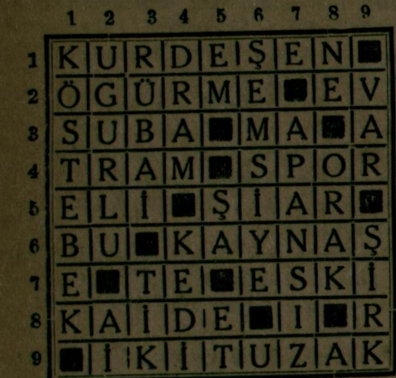
Soldan sağa:

1 — Zamanından evvel yetişmiş. 2 — Bir hayvanın meskeni (iki kelime), eski bir mabud. 3 — Çakının ağzını tespit eder, sonsuz sevgi. 4 — Ters çevirirseniz çöle benzer. 5 — Bir iş hakkında umumun fikrini alma, evin kısımlarından birinin tersi. 6 — Bir hayvanın feryadı, hazır. 7 — Kafkasyadaki Türklerden, Fransada bir şehir. 8 — Bir şeyin tam yapılma zamanı, müstahkem mevki. 9 — Kayaklar (cemi).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Hiç noksansız (mürekkeb kelime). 2 — Bir emir, çok iyi. 3 — Ters çevirirseniz sahil sarayı olur, tokatın çıkardığı ses. 4 — Bayramda verilir, bayağı. 5 — Kilid açar. 6 — Bir emrin tersi, ters çevirirseniz parça olur. 7 — Üzüm kütükleri (cemi). 8 — İleri, Hak âşıkı. 9 — İtikadlar (cemi).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

Bu hafta yapılacak millî küme maçları

Millî Küme fikstüründeki maçlarını yapmak üzere İzmirin Altay ve Altınordu takımları bugün şehrimize geleceklerdir. İzmirin her iki takımı ,cumartesi ve pazar günleri Galatasaray ve Fenerbahçe ile oynayarak bu mevsim maçlarını tamamlamış olacaklardır.

Cumartesi günü Galatasaray Altayla, Fenerbahçe de Altınordu ile Şeref sahasında oynayacaklardır. Pazar maçları Kadıköyde yapılacaktır.

Altay takımı şimdiye kadar yaptığı maçlarda yedi defa galib, bir defa beraber kalmış ve sekiz defa da mağlûb olmuş bir vaziyettedir.

Altınorduya nazaran iki galibiyetle, iki puanı fazla olan Altay için Galatasarayla yapacağı maçta büyük ve fazla bir ümide kapılmak mümkün değildir. Her gün biraz daha iyi bir şekle giren Galatasaray için bu maç üzerinde durulur bir oyun olmaktan uzaktır.

Altınordu bu günkü halile, Altaydan daha müşkül bir vaziyettedir.

Yaptığı 16 maçta ancak beş defa galib gelen Altınordunun, Fenerbahçe ile yapacağı maçı kazanması millî kümenin en büyük sürprizini teşkil eder.

Millî küme ikinciliğinde Galatasarayla, ayni yeri muhafazaya çalışan Fenerbahçenin Altınordu maçında bu mevkiden uzaklaşacağını zannetmek çok güçtür.

***

Millî küme deplasman maçlarında şimdiye kadar 3700 lira bir zarar kaydedilmiştir.. Bu zarar dolayısile komitenin elinde kasa mevcudu bulunmadığı için dün geç vakte kadar İzmire gönderilmesi icab eden yol masrafı gönderilmemişti. Futbol Federasyonu vaziyetten malûmattar edilmiştir. Federasyon para göndermez, İzmir takımları da icab eden yol masrafını tedarik edemezlerse bu hafta maçların tehiri icab edecektir.

Futbol ajanlığının tebliği

İstanbul futbol ajanlığından:

21/6/941 tarihindeki millî küme maçları

Şeref stadı:

Saat 15,30 Fenerbahçe - Altınordu, hakem: Şazi Tezcan, yan hakem: Ziya Kuyumlu, Feridun.

Saat 17,30 Galatasaray - Altay, hakem: Tarık Özerengin, yan hakem: Halid Galib, Bülend.

22/6/941 tarihindeki millî küme maçları

Fener stadı:

Saat 14 Merinos - Feshane, hakem: Bülend Turanlı, yan hakem: Ziya Kuyumlu, Necdet.

Saat 15,30 Galatasaray - Altınordu, hakem: Samih Duransoy, yan hakem: Necdet, Şekib.

Saat 17,30 Fenerbahçe - Altay, hakem: Adnan Akın, yan hakem: Bahaeddin, Selâmi.

İstanbul bisiklet takımı bu gün Hataya gidiyor

Bisiklet federasyonu tarafından hazırlanan Türkiye bisiklet birincilikleri 24 haziranda Hatayda yapılacaktır.

Hatayın kurtuluşu münasebetile hazırlanan bu müsabakaya dokuz mıntakadan bisikletçi iştirak edecektir.

İstanbul takımı, Bekir, Halid, Sabri ve Niyaziden mürekkeb olarak bugün Hataya hareket edecektir. İstanbul ekipine Halid Tüccarbaşı riyaset edecektir .

23 haziranda, Hatayda yapılacak büyük geçid resmine bütün sporcular olduğu gibi Türkiye birinciliğine girecek, bisikletçiler de iştirak edecektir.

Türkiye birinciliği 120 kilometrelik bir yol üzerinde yapılacaktır. Hatayda yapılacak Türkiye birinciliğine iştirak edecek biskletçiler, 29 haziranda Ankarada yapılacak 100 kilometrelik yarışa da iştirak edeceklerdir.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmiye konulan iş:

1 — Bursa Su İşleri Birinci Şube Müdürlüğü mıntakasındaki Apolyont gölü seddelerinin sekiz metre kotuna yükseltilmesi ve dalgalara karşı mukavemetinin temini için de taşla kaplanması ameliyat ve inşaatı, muhammen keşif bedeli vahidi fiat esası üzerinden «447122» lira «32» kuruştur.

2 — Eksiltme 3/7/941 tarihine raslıyan perşembe günü saat 15 te Ankarada Su İşleri Reisliği binası içindc toplanan Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umum su işleri fennî şartnamesile hususî ve fennî şartnameleri ve projeleri «22» lira «36» kuruş mukabilinde Su İşleri Reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «21634» lira «89» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Su İşleri Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «3301» (4770)

Ziraat San'atları Enstitüsüne bir asistan alınacak

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden :

Ziraat San'atları Fakültesi, Ziraat San'atları Enstitüsüne 35 lira aslî maaşla ikinci sınıf bir asistan alınacaktır. Bu mevki için isteklilerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lâzımdır.

1 — Ziraat fakültesinden asgarî iyi derece ile diploma almış bulunmak,
2 — Bir ecnebi dili iyice bilmek,
3 — Mecburî askerî hizmetini yapmış olmak ve azamî 30 yaşını geçmemiş bulunmak,
4 — Ziraat teşkilâtında en aşağı bir sene çalışmış olmak.

Bu şartları haiz istekliler ziraat san'atları sahasile bir ecnebi dilinden imtihana tâbi tutulacaklardır. İmtihan 28/6/941 cumartesi saat 10 da Ziraat San'atları Enstitüsünde yapılacaktır.

Talibleriu imtihandan evvel tercümei halleri ve diğer müspit evraklarile Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğüne müracaatleri ve imtihan saatinde Enstitüde isbati vücud etmeleri ilân olunur. (4684)

Kırkağaç Belediyesinden:

Kırkağaç Belediyesinin elektrik santralı için aşağıda yazılı mahrukat açık eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 1/7/941 tarihine raslıyan salı günü saat on beşte Kırkağaç Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.

İsteklilerin % 7,5 teminat akçelerile tayin edilen gün ve saatte müracaatleri ve buna aid şartnamelerin hergün parasız Belediyeden verileceği ilân olunur. (4691)

Cinsi	Miktarı Ton	Evsafı	Muhammen bedeli	Teminat akçesi % 7,5
Linyit maden kömürü	320	Parça	2240 00	
Silindir yağı	1600 kilo	Kuru buhar için	1220 00	
		Lokomobil yağlama yağı	1040 00	
Makine yağı	1600 »			
Tuz	3600 »	İri	216 00	
		Yekûn	4716 00	353 70

İstanbul Fiat Murakabe Komisyonundan:

76 numaralı ilân: İlân tarihinden itibaren büyük baş yaş mezbaha derisinin kilosu azamî 85 ve bunların salamuralarının da kilosu azamî 100 kuruştur. (4920)

Musiki öğret meni aranıyor

Eskişehir Halkevi Reisliğ inden:

Münhal bulunan, Halkevimiz musiki öğretmenliğine ayni zamanda bando öğretmenliğini de yapabilecek muktedir bir öğretmen alınacaktır.

Talib olanların vesaikı müsbitelerile birlikte bizzat veya mektubla 30/6/941 günü akşamına kadar Halkevimize müracaatleri. (4881)

İzmir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Başmüdürlüğümüz ve İzmir tütün fabrikasınca 941 malî yılında yapılacak mamul ve yaprak tütün sandık ve balyalarile makine aksamı, boş zuruf vesair eşya nakliyatı 9/7/941 tarihine musadif çarşamba günü saat on beşte ihale edilmek üzere yirmi gün müddetle pazarlığa konulmuştur. Muhammen bedel tutarı «19483», muvakkat teminatı 1461,23 liradır. İsteklilerin tayin olunan gün ve saatte başmüdürlüğümüzdeki komisyona müracaatleri. «2217» (4883)

İstanbul Borsası, 19/6/941

Londra	1	Sterlin		5,24
Nevyork	100	Dolar	132,—	129,20
Cenevre	100	İsv. Frc.	30,—	29,95
Madrid	100	Peçeta		12,9375
Yokoha	100	Yen		31,1375
Stokholm	100	İsveç K.		30,7450

Diş tabiblerinin kongresi

Türk Diştabibleri cemiyetinden:

Altı aylık kongremiz 24/6/941 salı günü 18,30 da cemiyetimiz merkezi olan Cağaloğlu Etibba Odasında yapılacağından o gün ve saatte teşrifiniz rica olunur.

Zayi — Beşiktaş Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan zayiin hükmü yoktur.

314 doğumlu Mehmed oğlu Mustafa Değirmenci

Üsküdar C. M. U. liğinden:

1 — Üsküdar Cezaevi mahkûm ve mevkufları için 1 haziran 941 tarihinden 1 haziran 942 tarihine kadar azamî 90.000 kilo tahmin edilen ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan ekmeğin 3/6/941 tarihine muayyen eksiltme gününde talib zuhur etmemesinden dolayı Komisyonca yeniden ve kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmasına karar verilmiştir.
2 — İhale 4/7/941 cuma günü saat 15 te Üsküdar C. M. U. liği makamında yapılacaktır.
3 — Şartname Üsküdar Cezaevi Müdürlüğünden parasız verilir.
4 — Taliblerin ihale günü saat on üç buçuğa kadar teklif mektublarını ya bizzat veya posta ile taahhüdlü olarak Üsküdar C. M. U. liğine vermeleri veya göndermeleri lâzımdır.
5 — İhaleye iştirak edeceklerin 860 lira 62 buçuk kuruştan ibaret muvakkat teminat makbuzlarile sirkülerini teklif mektublarına bağlamaları şarttır (4565)

Telgraf Muhabere Bilgisi Olan İlk Mekteb Mezunu Memur Alınacak

İstanbul P. T .T. Müdürlüğünden:

1 — İdaremiz münhallerine ilk mekteb mezunu ve telgraf muhabere bilgisine vâkıf olmak şartile alınacak maaşlı veya ücretli memurlar için müsabaka imtihanı yapılacaktır.
2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerlerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.
3 — Müsabakada muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükümlerine göre 10 lira maaş veya 40 - 50 lira ücret verilecektir.
4 — İdare haricinden müsabakaya girmek istiyenlerin 788 sayılı memurin kanununun 4 üncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin 30 yaşını geçmemiş bulunmaları lâzımdır.
5 — Haricden müracaat edecek olanlar dilekçe ve aşağıda yazılı evrakı müsbitelerile birlikte en geç 21/6/941 cumartesi saat 13 e kadar İstanbul P. T. T. Merkez Müdürlüğüne müracaat etmelidirler.
6 — Müsabaka umumî bilgilerden 23/6/941 pazartesi günü saat 9 da ve muhabereden de 24/6/941 salı günü ayni saatte icra olunacaktır.
1 — Aşı kâğıdı
2 — Zabıtadan hüsnühal kâğıdı
3 — Adliyeden mahkûmiyeti olmadığına dair vesika
4 — Nüfus aslı
5 — Mekteb şehadetnamesi
6 — 7 aded fotoğraf. (4833)

İstanbul Belediyesi ilânları

Tah. Bed.	İlk Tem.	
10871,25	815,35	Hastanelerle sıhhî müessesatın yıllık ihtiyacı için alınacak 216,750 kilo kesilmiş meşe, 211,000 kilo kesilmiş gürgen ve 162,500 kilo kesilmemiş gürgen odunu.
8720,80	654,06	Belediye daire ve şubeleri için alınacak kırtasiye.

Tahmin bedellerile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı mevad satın alınmak üzere ayrı ayrı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 7/7/941 pazartesi günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikaları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesaikle 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (4915)

Askerî Tıbbiye Okuluna 941 yılı alınacak talebe:

1 — Bu sene okulumuz tabib, dişçi, kimya, eczacı, hukuk ve öğretmen sınıflarına alınacak talebe kaydına 15 temmuzda başlanacaktır.

2 — Kayıd ve kabul şartnamesi askerî şubelere, lise müdürlüğüne ve askerî hastanelere gönderilmiştir. Alâkadarlar işbu makamlara müracaat ederek şartnamemizi okuması.

3 — Şartnamedeki vesaikı ikmal ederek 15 temmuzda okula müracaatleri ilân olunur. «128» (4902)

Gazi Terbiye Enstitüsü Müdürlüğünden:

1941-1942 ders yılı için enstitünün türkçe - edebiyat, tarih - coğrafya pedagoji, tabiiye, matematik, resim - iş, beden terbiyesi ve müzik şubelerinin birinci sınıflarına talebe alınacaktır. Kayıd muamelesi Maarif Müdürlüklerinde 31 temmuz 1941 perşembe gününe kadar yapılacaktır. Girmek isteyenler kayıd ve kabul şartlarile imtihan şekil ve günlerini bulundukları yerlerin Maarif Müdürlüklerinden öğrenebilirler. «3291» (4685)

İzmir Defterdarlığından:

Enver Tekandın millî emlâk satış bedeli borcundan dolayı haczedilen Alsancak Atatürk caddesinde kâin 364 sayılı ve 17500 lira kıymetindeki otel binası 21 gün müddetle müzayedeye çıkarılmıştır. Taliblerin 15 temmuz 941 salı günü saat 15 te Vilâyet İdare Heyetine müracaatleri. «2170» (4764)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Keşif bedeli 1200 lira olan Topkapıda Beyazıdağa mahallesinin Aksaray caddesinde bir bab hane açık arttırma usulile yıktırılacaktır.
2 — Arttırma 24/6/941 salı günü saat 10 da Metro hanının 5 inci katında yapılacaktır.
3 — Muvakkat teminat 90 liradır.
4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri Levazımdan almaları ve kanunî vesikaları ve muvakkat teminatlarile ilân edilen gün ve satte komisyonda hazır bulunmaları. (4719)

ASKERLİK İŞLERİ

337 doğumluların muayenesi

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

1 — 337 doğumlular ve bu doğumlularla muameleye tâbi diğer doğumluların son yoklamasına 1 temmuz 941 tarihinde başlanacak ve 1 ağustos 941 de hitam bulacaktır.

2 — Yoklamaya ayın tek günlerinde sabahleyin saat sekiz buçuktan akşam saat altıya kadar devam edilecektir. Cumartesi ve pazar günleri haric.

3 — Yoklama aşağıda gösterildiği üzere nahiye nahiye yapılacaktır:

A — 1 - 7 Tem. Beyoğlu merkez nahiyesi
B — 8 - 15 temmuz Taksim nahiyesi
D — 16 - 22 temmuz Galata nahiyesi
C — 23-31 temmuz Kasımpaşa nahiyesi
E — 1 - 7 ağustos Hasköy nahiyesi
F — 8 - 15 ağustos Şişli nahiyesi
G— 16-22 ağustos Kemerburgaz nahiyesi
H — 22 - 31 ağustos kısa hizmetlilerin yoklaması.

Bu ilân davetiye mahiyetindedir. Temmuz ve ağustos ayları içinde bilâmazeret yoklamasını yaptırmıyanların 85 inci maddeye tâbi tutulacakları ilân olunur. (9702)

***

Eminönü Askerlik şubesinden:

1 — 337 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi (okurlar, sıhhî sebebden dolayı bu doğumlularla terkedilmiş) olanların son yoklamaları 1 temmuz 941 tarihinde başlıyarak 30 ağustos 941 tarihinde sona erecektir.

2 — Yoklamaya gelecekler nüfus cüzdan, mekteb vesikasile muayyen günlerde saat 9 dan 12 ye kadar şubemizde toplanacak askerlik meclisinde yoklamalarını yaptıracaklardır.

3 — Yoklamaya gelecekler aşağıda yazılı günlerde gelmeleri lâzımdır.

A — Eminönü merkez nahiyesi 2, 4, 8 temmuz.
B — Kumkapı nahiyesi 10, 14, 16 temmuz.
C — Alemdar nahiyesi 18, 22, 24 temmuz.
D — Beyazıd nahiyesi 28.30 temmuz.
E — Küçükpazar nahiyesi 4, 6 ağustos.

4 — Temmuz ve ağustos aylarında bilâmazeret yoklamalarını yaptırmıyanlar 1111 No. lı askerlik kanununun 84 ve 85 inci maddeleri hükümlerine tâbi tutulacaklardır.

***

Beykoz Askerlik şubesinden:

1 — 337 doğumluların ve sıhhî sebeblerden dolayı ertesi seneye terkedilen diğer doğumluların ve bu doğumlularla muameleye tâbi kısa hizmetlilerin son yoklamaları aşağıdaki tarihlerde yapılacaktır.

2 — Mükellefler nüfus cüzdanlarını ve sıhhî sebebleri dolayısile ertesi seneye terkedilenler nüfus cüzdanlarile birlikte raporlarını da beraber getireceklerdir. Liseyi bitirmiş, daha yüksek mekteblere girmemiş okurlar da son yoklamalarını zamanında yaptıracaklardır. Senesi içinde daha yüksek okula girerek vesika getirecekler idare heyeti kararile ertesi seneye bırakılacaklardır. Halen bir okula devam eden okurlar fotoğraflı ve pulsuz mekteb vesikalarını da beraber getirmeleri lâzımdır.

Bütünlemeye kalan okurların imtihanlarını iki ay içinde ikmal ederek geçtikleri sınıfa göre mekteb vesikalarını getirmeleri icab eder.

3 — Yoklamaya gelecek bütün mükellefler iki aded büyük dosya zarfı ve üç vesikalık fotoğraf beraber getireceklerdir.

Yoklama günleri
9/7/941 çarşamba
11/7/941 cuma
14/7/941 pazartesi
16/7/941 çarşamba
18/7/941 cuma
21/7/941 pazartesi

Sakatların muayenesi

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

1 — Sakat, daimî sakat, ağır sakat, hafif sakat, gayrimüsellâh, silâhsız olanların hastaneye gönderilerek muayenelerine devam edilmektedir. Haziran 941 nihayetine kadar bu vaziyette olanların ikişer aded fotograf, nüfus hüviyet cüzdanları ve varsa ellerindeki raporla şubeye müracaatleri.

2 — Bundan başka çürük, daimî çürük, ihrac olanların da vaziyetleri tetkik edilmek üzere raporlarile şubeye gelmeleri.

3 — İhtiyat eratın yoklamasına haziran nihayetine kadar devam edilecektir. Gelmiyenlerin de bu tarihe kadar yoklamalarını yaptırmaları. (9712)

***

Eminönü Askerlik şubesinden:

Görülen lüzum üzerine sakat eratın muayeneleri yapılmaktadır.

Bu muayeneler için tayin edilen müddet dolmak üzere olduğundan raporlarında veya nüfus cüzdanlarında sakat, silâhsız ve gayrimüsellâh kayıdları bulunanların acele nüfus cüzdan ve iki kıt'a fotograflarile şubeye müracaatleri ilân olunur.

***

Üsküdar Askerlik şubesi başkanlığından:

312 - 332 dahil doğumlulardan raporla silâhsız hizmete ayrılmış ve sakat raporlarile henüz silâh altına alınmamış ve gruplara ayrılmamış olan sakatların yeniden sıhhî muayeneleri yapılacağından birer fotografla ve nüfus cüzdanlarile şubeye müracaatleri ilân olunur.

Birinci tümen askerlik dairesine davet

Birinci Tümen Askerlik dairesi başkanlığından:

Kuleli Lisesi müdürlüğüne dilekçe gönderen Beyazıdda Hacı Yusuf oğlu Halid Çakan adındaki zatın 1. Tüm. As. D. sine müracaati ilân olunur.

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program	18,30 Ziraat ta.
7,33 Müzik (P.)	18,40 Swing orkes.
7,45 Haberler	19,00 İktısad saati
8,00 Müzik (Pl.)	19,15 Müzik (Pl.)
8,30 Evin saati	19,30 Haberler
★	19,45 Klâsik müzik
12,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
12,33 Türküler	20,45 Saz eserleri
12,45 Haberler	21,00 Memleket pos.
13,00 Müzik (Pl.)	21,10 Temsil
13,15 Semailer	22,00 Orkestra
13,30 Müzik (Pl.)	22,30 Haberler
★	22,45 Orkestra
18,00 Program	23,15 Dans Mü. (Pl.
18,03 Fasıl sazı	23,30 Kapanaş.

Beyoğlu Halk sineması

Bugün 11 de, akşam 8,30 da

1 — Bay Çetin 25 kısım tekmil birden
2 — Karagöz Çifte cadılar, türkçe sözlü.
3 — Miki İtfai.

Burhaneddin Tepsi temsilleri

Cağaloğlunda Çiftesaraylarda cumartesi, Beşiktaş bahçesinde çarşamba günleri akşamı.

Büyük alkışlara mazhar olan
BABA RAMİZ
(Père Lebonard)
Piyes 4 perde

Pek yakında Neron ve Seniye Tepsinin dansları.

Konferans

Sarıyer Halkevinden:

21 haziran 941 cumartesi günü saat 15 te Evimiz salonunda sayın profesör Bay İsmail Hakkı tarafından (Karagözün karakter ve estetiği) mevzuu üzerine bir konferans verilecek ve konferanstan sonra meşhur Karagözcü yorgancı Bay Mehmed tarafından (Kârı kadim) bir Karagöz oyunu gösterilecektir. Herkes gelebilir.

Dz. Levazım Satınalma Komisyonu İlânları

Marmara Üssübahrî K. Satınalma Komisyonundan :

Cinsi	Kilosu	Tahminî fiatı Kuruş	Tutarı Lira K.
Süt	36.500	13	4747 00
Yoğurt	32.850	15	4927 50
			9672 50

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem yiyecek maddelerinin kapalı zarf usulile eksiltmesi 1 temmuz 941 salı günü saat 15 te İzmitte Tersane kapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.
2 — Şartnamesi bedelsiz olarak Komisyonumuzdan alınabilir.
3 — Eksiltmeye iştirak edecek isteklilerin bu işlerle ilgili olduklarına dair ticaret vesikalarını ve 725.44 liradan ibaret muvakkat teminatlarile birlikte tanzim edecekleri teklif mektublarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına vermeleri. (4727)

***

1 — Tahmin edilen bedeli «11747» lira olan 2000 kilo çayın, 26 haziran 1941 perşembe günü saat 15,30 da pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı «881» lira «3» kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesaik ve ikinci maddede yazılı miktardaki teminat makbuz veya banka mektubile birlikte belli gün ve saatte İstanbuldaki komisyonda hazır bulunmaları. (4878)

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 80 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Sabahleyin doğru Mezeyi'nin odasına gitti. Başile bir selâm verip karşısındaki sandalyeye oturdu.

— Seninle çok mühim bir meseleyi görüşmek üzere geldim.

Mezeyi gözlerinin içine dikkatle baktı. Bir dakikalık bir sükûttan sonra söyledi:

— Kaçacaksınız değil mi?

Mezeyi onun girişinden ve tavrından maksadını anlamıştı. Yüzünün ifadesinden ve bakışlarından kararının gayet kat'î olduğu ve hiç bir suretle bu fikrinden caymıyacağı açıkça okunuyordu. Bu itibarla, Mezeyi onu bu delice tasavvurundan vazgeçirmeğe uğraşmanın beyhudeliğini takdir etti. Kısaca:

— Nasıl istersen, öyle yap, dedi.

Bir iki dakika sustu. Sonra ilâve etti:

— Arkadaşlar arasında senin için biraz para toplıyayım mı?

Esir kamplarında bu âdetti. İçlerinden biri kaçmağa karar verince diğer arkadaşlar onun için aralarında para toplar ve her türlü tehlike ve mes'uliyeti göze alarak mümkün olduğu müddetçe kaçan arkadaşlarını kampta mevcud gösterirlerdi. Bu suretle onun yakalanma ihtimalini azaltmağa çalışırlardı. Kaçacak olan kimsenin hangi tarikle ve ne vasıta ile gideceği kat'iyyen sorulmazdı. Bu yalnız firara karar verenin bir sırrı olarak kalırdı. Birbirlerine fikir vermeğe, tavsiyelerde bulunmağa da kalkmazlardı. Çünkü bunun mes'uliyetini kimse yüklenmek istemezdi.

Peter başını salladı:

— Teşekkür ederim. Şimdilik hiç bir şeye ihtiyacım yoktur.

Oda kapısından çıkınca Laytayi ile Sabo'ya rastgeldi. Onlar da Mezeyi ile konuşmağa gidiyorlardı. Bir saniye gözgöze geldiler. Peter bakışlarından onların da ayni kararda olduklarını anladı. Bir buçuk senelik bir inkıtadan sonra dün ilk defa gelen posta, hepsinin ruh haletini altüst etmişti. Kamp kumandanının lâkayd bir tavırla tezvi ettiği mektublarda kimbilir neler vardı? Neteneçki öğleye kadar elleri arkasında, düşünceli adımlarla bahçede dolaşmıştı. Dün gece Rosiçki'nin gitarası duyulmamıştı. Senteşi ile Hirş sabaha kadar mektub yazmışlardı.

Mozeş sabahleyin erkenden Tatar mahallesine indi. Sokaklarda bir hayli dolaştıktan sonra Tatar mahallesinin kenarlarında cerre çıkmış iki papaz buldu. Papazlar yol kenarındaki hendeğin yanında oturmuşlar, kara bir ekmeğe taze soğanı katık ederek karınlarını doyuruyorlardı. Mozeş yanlarına iliști. Bir kaç dakika onlarla hiç meşgul olmadı. Yerden otlar yolarak oynuyordu.

— Havalar yavaş yavaş serinlemeğe başlıyor, dedi.

Papazlardan daha yaşlı görüneni başını kaldırıp, gökyüzünde dolaşan beyaz bulutlara baktı.

— Eh artık zamanı... Neredeyse kış gelecek.

Öteki papaz Mozeş'in yüzüne bile bakmadı. Hiç sesini çıkarmadan yemeğe devam ediyordu. Onun bu haline bakanlar, mühim bir iş yaptığını sanırlardı. Yüzü o kadar ciddî, tavırları o kadar vakurdu.

— Nereden geliyorsunuz?

— Omsktan.

— Buradan nereye gideceksiniz?

— Tekrar Osmka.

Bir müddet sustular. Genc papaz yemeğini bitirmişti. Yan gözle Mozeş'i süzdü.

— Sen Macar askeri misin?

— Evet. Konuşmamdan mı anladınız?

Papaz başile tasdik işareti yaptı. Mozeş'le daha fazla meşgul olmağı lüzumsuz addederek arkasını döndü. Mozeş tekrar sırnaştı:

— Pekâlâ sizin böyle mütemadiyen dolaşmanıza devriyeler müsaade ediyorlar mı?

Yaşlı papaz bir müddet dikkatle Mozeş'in yüzüne baktı. Sonra ciddî bir eda ile cevab verdi:

— Ne münasebet? Devriyelerin bizimle ne alâkaları var?

— Hüviyetinizi ispat edecek bir vesika var mı?

— Tabiî var. Kiliseden aldığımız hüviyet varakalarını daima yanımızda taşırız. Bu suretle Tobolsktan Omska kadar bütün köyleri dolaşırız.

Bu cevab Mozeş'in hoşuna gitmedi.

— Pekâlâ sizden hiç hüviyet varakası sordular mı?

— Ben şimdiye kadar böyle bir hâdiseyle karşılaşmadım.

Yaşlı papaz çakısını kapadı. Artan ekmekleri torbasına yerleştirdi.

Mozeş bir mütehassıs gözile papazların sırtlarındaki cübbelerin şekil ve biçimlerini tetkik ediyordu. Beş dakika sonra ayağa kalktı. Selâm vererek papazların yanından ayrıldı.

Lüzumlu şeyleri almak üzere dükkânları dolaştı. Çuhaların bulunduğu büyük paketi kimse görmesin diye hava karardıktan sonra götürdü. Peter'in odasına kapandı. Sabaha kadar çalıştılar. Peter, teyel filân gibi işlerde Mozeş'e yardım ediyordu.

Sabaha karşı yorgunluktan bitab bir halde yatağına uzandı. Ancak öğleye doğru kalkabildi. Seyahat heyecanı iliklerine kadar işlemiş, onu adeta yarı sarhoş bir hale getirmişti.

Öğleden sonra Zinaçka'ya gitti. Odada başbaşa kalınca, hemen kızın elini yakaladı. Derin derin gözlerinin içine baktı.

— Ben yarın hareket ediyorum.

— Nereye?

— Memleketime! Kaçmağa karar verdim. Evden mektub aldım. Karımın babası vefat etmiş. Diğer bazı derdler de var... Burada daha fazla kalmağa tahammül edemiyeceğim...

Bütün bunları gayet ehemmiyetsiz şeylerden bahsediyormuş gibi lâkayd bir tavırla söyledi. Fakat konuşurken Zinaçka'nın gözlerine bakmağa cesaret edemiyordu. Kızın elinin buz gibi kesildiğini hissediyordu.

Zinaçka elini erkeğin avcundan çekti. Ağır adımlarla kapının yanındaki sandalyeye doğru yürüdü. Dizleri titriyerek oturdu. Yüzü solmuş, bembeyaz kesilmişti.

Peter yanına gitti. Elini omzuna koydu. Bir şeyler söylemek istiyor, fakat boğazı kuruyor, dili işlemiyordu. Bir müddet böylece hareketsiz kaldı. Sonra fısıldıyarak konuştu:

— Zinaçka senin bana yaptığın iyilikleri ve seni hayatımın sonuna kadar unutamıyacağım...

Gözleri yaşardı. Kızın cansız, soğuk elini yakalayıp, dudaklarına götürdü.

Uzun zaman konuşmadılar. Peter bu odadan bir an evvel çıkmak istiyordu. Fakat bir türlü buna karar veremiyor, böyle bir hareketle kızın kalbini kırmaktan korkuyordu. Zaten onun kalbi de ıstırab içindeydi.

Zinaçka başını çevirip Peter'in yüzüne baktı. Bir şey söylemek ister gibi bir hareket yaptı. Fakat kıpırdayan dudaklarından ses çıkmadı. Havaya kaldırdığı elini yavaşça dizinin üstüne indirdi.

Bir müddet başını önüne eğerek derin derin düşündü. Sonra bütün gayretini topladı. Gülümsemeğe çalıştı. Gayet alçak bir sesle söyledi:

— Ne garib!.. Demek biz bir daha birbirimizi göremiyeceğiz...

Peter cevab vermedi. Gözlerini odanın içinde dolaştırdı. Bakışları kazak yüzbaşısı İgnatoff Seregey ile karısının resimleri üzerinde takıldı kaldı. Yüzüne mahzun bir mana çöktü. Sanki bu iki insandan ayrılmak ona çok acı geliyordu.

Zinaçka hafifçe Peter'in omzuna dokundu. Munis, tatlı bir sesle söyledi:

— Haydi artık git...

Peter orada durdukça ıstırabının artacağından, daha kötüsü kendini tutamıyarak onun önünde hıçkıra hıçkıra ağlıyacağından korkuyordu.

Kapının önünde kucaklaşıp, öpüştüler, Peter sür'atle evden çıktı. Fakat bir kaç adım attıktan sonra döndü. Küçük evin pencerelerine baktı. Sonbaharın gayet sakin ve ılık bir güniydi. Peter evin kalın duvarları arkasından Zinaçka'nın hıçkırıklarını duyar gibi oldu. Kısa bir tereddüd devresi geçirdi. Koşup kızı kucaklamak, onu teselli etmek için içinde kuvvetli bir arzu duydu. Fakat iradesine çabuk hâkim oldu. Hızlı adımlarla Miskinler Otelinin yolunu tuttu.

Yemek esnasında kimseye bir şey bahsetmedi. Yatmak zamanı gelip de herkes çekilince birer birer odalarını dolaşarak veda etti.

Şafaktan evvel, daha herkes uykuda iken usulca Miskinler Otelinin kapısından dışarı süzüldüler. Kalbleri heyecandan bir motör gibi işliyordu. Kahve rengi cübbeleri sabahın alaca karanlığı içinde eriyordu. İrtiş kenarına indiler. Sahil boyunu takib ederek nehrin yukarı istikametine doğru yollandılar.

(Arkası var)